

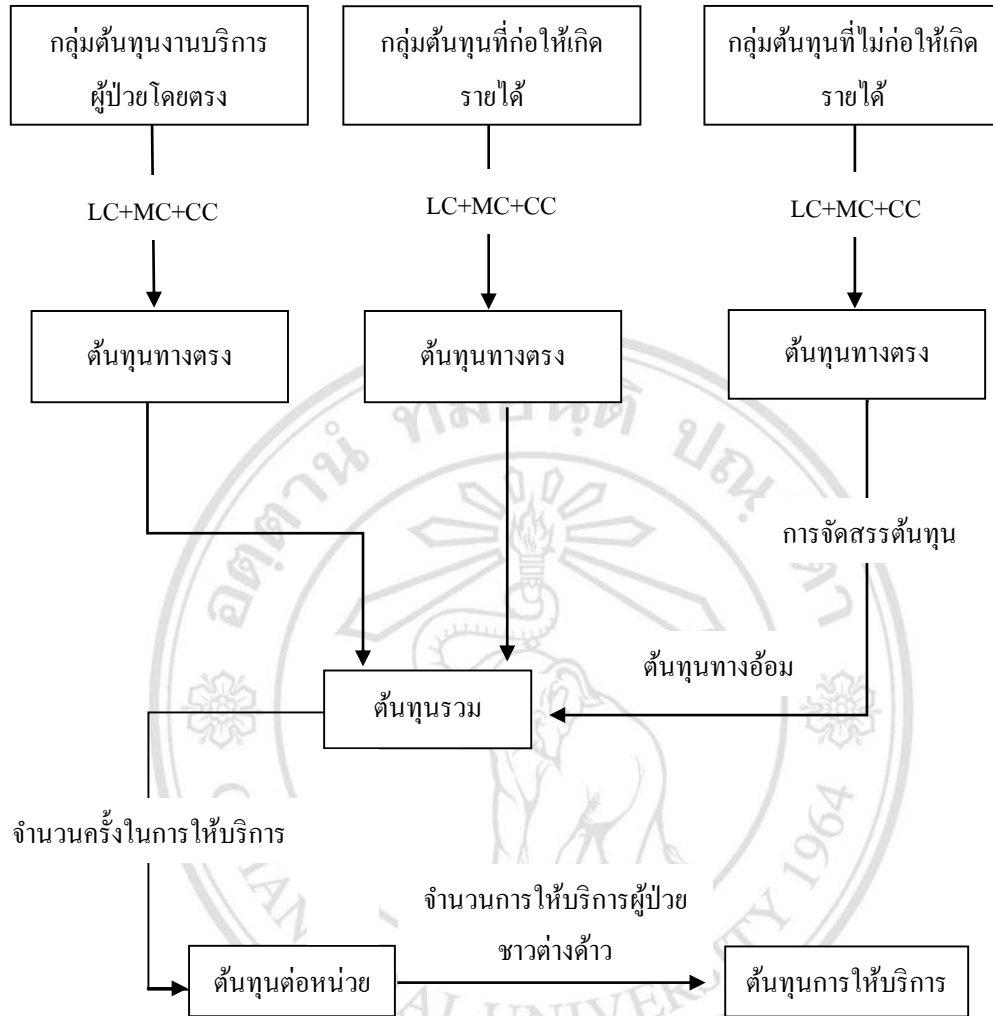
บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิเคราะห์ต้นทุนหน่วยบริการ โรงพยาบาลเชียงใหม่ เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนเฉพาะในส่วนแผนกผู้ป่วยนอกของปีงบประมาณ 2556 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูลด้านเงินเดือน ข้อมูลค่าใช้จ่าย ข้อมูลการเบิกจ่ายพัสดุ ข้อมูลด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารและค่าเสื่อมราคา ข้อมูลปริมาณการให้บริการผู้ป่วยของ โรงพยาบาลเชียงใหม่ตามแผนกต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ในฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่พบ การปรับตัวหรือแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในด้านต้นทุนของโรงพยาบาลเชียงใหม่ เพื่อทำการวิเคราะห์และสรุปผล

3.1 กรอบแนวคิด

การศึกษาการคำนวณต้นทุนโรงพยาบาล จะทำการจำแนกหน่วยงานในโรงพยาบาลออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ หน่วยต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หน่วยต้นทุนที่ก่อให้เกิดรายได้ และหน่วยต้นทุนให้บริการผู้ป่วย โดยแต่ละกลุ่มจะทำการวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาต้นทุนทางตรงของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งต้นทุนทางตรงจะประกอบไปด้วย ค่าแรง ค่าวัสดุและค่าลงทุน ทั้งนี้ต้นทุนทางตรงของกลุ่มต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จะนำมาจัดสรรหรือกระจายต้นทุนไปยังหน่วยต้นทุนที่ก่อให้เกิดรายได้และหน่วยต้นทุนให้บริการผู้ป่วย ซึ่งผลรวมจากต้นทุนของทั้ง 3 กลุ่ม คือ ต้นทุนรวม และจากต้นทุนรวมที่ได้ จะนำมาคำนวณเพื่อหาต้นทุนต่อหน่วยบริการ ส่วนลำดับสุดท้ายจะเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนที่ชาวต่างด้าวที่มารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอกตามขอบเขตของการศึกษา

หมายเหตุ: LC คือ ต้นทุนค่าแรง (Labor Cost), MC คือ ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost) และ CC คือ ต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost)

ที่มา: คัดแปลงมาจาก กัญจนนา ดิษยาริคมและคณะ (2544)

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการผู้ป่วยชาวต่างด้าว

3.2 วิธีการศึกษา

ขั้นตอนในการศึกษาต้นทุน โรงพยาบาลสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. กำหนดรหัสและแบ่งหน่วยงานต้นทุนใน โรงพยาบาลเชียงใหม่ออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ หน่วยต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NRPCC) หน่วยต้นทุนที่ก่อให้เกิดรายได้ (RPCC) และหน่วยที่ให้บริการผู้ป่วย (PS&NPS)² โดยหน่วยต้นทุนที่ใช้ในการศึกษาสามารถจำแนกได้ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

² อักษรย่อใช้อ้างอิงตามเนื้อหาในบทแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในหน้าที่ 12

ตารางที่ 3.1 หน่วยต้นทุนของโรงพยาบาลเชียงใหม่ที่ใช้ในการศึกษา

รหัส	หน่วยต้นทุน	ประเภท
A01	งานพัสดุและครุภัณฑ์	NRPCC
A02	งานการเงิน	NRPCC
A03	งานบัญชี	NRPCC
A04	งานการเจ้าหน้าที่	NRPCC
A05	งานยานพาหนะ	NRPCC
A06	งานซ่อมบำรุง	NRPCC
A07	งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ	NRPCC
A08	งานโสตทัศนูปกรณ์	NRPCC
A09	งานรักษาความปลอดภัย	NRPCC
A10	งานพัฒนาคุณภาพ	NRPCC
A11	งานเวชระเบียนและสถิติ	NRPCC
A12	งานประกันสุขภาพ	NRPCC
A13	สำนักงานผู้อำนวยการ	NRPCC
A14	งานซักฟอก	NRPCC
A15	งานหน่วยจ่ายกลาง	NRPCC
A16	กลุ่มการพยาบาล	NRPCC
A17	องค์กรแพทย์	NRPCC
C01	เทคนิคการแพทย์	RPCC
C02	งานรังสีการแพทย์ (X-RAY)	RPCC
C03	งานบริการจ่ายยา	RPCC
C04	งานกายภาพบำบัดและเวชกรรมฟื้นฟู	RPCC
C05	งานห้องคลอด	RPCC
C06	งานผู้ป่วยนอก	PS
C07	งานสุขภาพจิต	PS
C08	งานบำบัดยาเสพติดและคลินิกอดบุหรี่	PS
C09	งานโรคเอดส์	PS
C10	งานบริการคลินิกเบาหวานความดัน	PS
C11	คลินิก COPD	PS
C12	สุขภาพิบาลและป้องกันโรค	PS
C13	งานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	PS
C14	งานทันตสุขภาพโรงพยาบาล	PS
C15	งานบริการการแพทย์แผนไทย	PS

ที่มา : ฝ่ายบัญชีและการเงิน โรงพยาบาลเชียงใหม่ (2557)

2. หาดัชนีทุนทางตรงรวมในแต่ละหน่วยงาน โดยที่ดัชนีทุนทางตรงรวมได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างเป็นแบบบันทึกรายการ ต่างๆ ดังนี้

- 2.1 แบบบันทึกค่าแรงของแต่ละหน่วยต้นทุน
- 2.2 แบบบันทึกค่าวัสดุของแต่ละหน่วยต้นทุน
- 2.3 แบบบันทึกค่าเสื่อมราคาของแต่ละหน่วยต้นทุน
- 2.4 แบบบันทึกการประมวลผลต้นทุนทางตรงรวมของแต่ละหน่วยต้นทุน

3. หาดัชนีทุนทางอ้อมรวม เป็นดัชนีทุนที่คำนวณได้จากหน่วยต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยดัชนีทุนในส่วนนี้จะถูกกระจายไปยังกลุ่มงานในหน่วยต้นทุนที่ก่อให้เกิดรายได้และหน่วยต้นทุนบริการผู้ป่วยด้วยวิธีสมการเส้นตรง ตามแบบคู่มือการวิเคราะห์ต้นทุน โรงพยาบาลชุมชนของสำนักงานพัฒนาโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (กัญญา ตีษยาริคม และคณะ, 2544) โดยการสร้างสมการเส้นตรงนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาดัชนีทุนทางอ้อมจากหน่วยสนับสนุนและกระจายต้นทุนไปยังหน่วยต่างๆ โดยใช้หลักเกณฑ์ในการกระจายต้นทุนตามตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์ที่ใช้ในการจัดสรรต้นทุนจากหน่วยงานสนับสนุนไปหน่วยงานหลัก

รหัส	หน่วยงาน	เกณฑ์ในการจัดสรรต้นทุน
A01	งานพัสดุและครุภัณฑ์	มูลค่าการเบิกของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A02	งานการเงิน	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A03	งานบัญชี	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A04	งานการเจ้าหน้าที่	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A05	งานยานพาหนะ	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A06	งานซ่อมบำรุง	จำนวนครั้งการซ่อมบำรุงแต่ละประเภทของศูนย์ต้นทุน
A07	งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A08	งานโสตทัศนอุปกรณ์	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A09	งานรักษาความปลอดภัย	จำนวนพื้นที่ของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A10	งานพัฒนาคุณภาพ	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A11	งานเวชระเบียนและสถิติ	จำนวนการให้บริการ
A12	งานประกันสุขภาพ	จำนวนการให้บริการ
A13	สำนักงานผู้อำนวยการ	จำนวนบุคลากรของแต่ละศูนย์ต้นทุน
A14	งานซักฟอก	จำนวนน้ำหนักผ้าที่ส่งซักแต่ละศูนย์ต้นทุน
A15	งานหน่วยจ่ายกลาง	จำนวนวัสดุที่จ่ายให้แต่ละศูนย์ต้นทุน
A16	กลุ่มการพยาบาล	จำนวนบุคลากรทางการพยาบาลแต่ละศูนย์ต้นทุน
A17	องค์กรแพทย์	ประมาณการสัดส่วนเวลาการทำงานของแพทย์ในแต่ละศูนย์ต้นทุน

ที่มา : ฝ่ายบัญชีและการเงิน โรงพยาบาลเชียงใหม่ (2557)

จะได้ว่า ต้นทุนรวม = ต้นทุนทางตรงรวม + ต้นทุนทางอ้อมรวม

4. กำหนดหาต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหน่วยบริการ โดยหลักในการหาต้นทุนต่อหน่วยบริการ
คำนวณได้จาก

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนทางตรงรวม} + \text{ต้นทุนทางอ้อม}}{\text{จำนวนการให้บริการของแต่ละหน่วยบริการ}}$$

ในที่นี้ต้นทุนต่อหน่วยบริการที่คำนวณมาได้จะต้องนำมาคูณกับจำนวนของผู้มารับบริการชาวต่างด้าวที่ไม่ได้รับสิทธิในระบบประกันสุขภาพ ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนในการให้บริการ} \\ \text{ผู้ป่วยชาวต่างด้าว} &= \text{ต้นทุนต่อหน่วย} \times \text{จำนวนการให้บริการผู้ป่วยชาวต่างด้าว} \end{aligned}$$

ในส่วนของการศึกษาประเด็นปัญหาที่พบในการให้บริการผู้ป่วยชาวต่างด้าว ความคิดเห็นและแนวทางในการปฏิบัติด้านภาระต้นทุนในการให้บริการของโรงพยาบาลเชียงใหม่จะเป็นการสัมภาษณ์ของผู้บริหาร โรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่ท่านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved